

הפיקוח על הבנקים

המפקחת על הבנקים

ירושלים, כ"ז באדר תש"פ

29 במרץ 2020

20LM3235

לידי: יו"ר ומנכ"ל הבנק

לכבוד

הבנקים המסחריים

נכבדי שלום רב,

הנדון: חלוקת רווחים בעקבות משבר הקורונה

המערכת הבנקאית בישראל נכנסה למשבר הקורונה במצב איתן: הבנקים נהנים מעודפי הון גדולים, יחסי נזילות טובים ותיקי אשראי איכותיים. מאז המשבר העולמי ב-2008 פעל הפיקוח על הבנקים כדי לחזק את הונם ויציבותם של התאגידים הבנקאיים על ידי אימוץ של סטנדרטים בינלאומיים מתקדמים, שיפור איכות ההון והגדלת היקפו, ביזור תיק האשראי וצמצום החשיפה ללוויים גדולים, ועוד. על רקע זה, בתחילת המשבר הנוכחי, הנגיד ואנוכי הבהרנו את ציפיותינו מהבנקים לסייע במתן אשראי למשקי בית ועסקים שספגו פגיעה תזרימית, וצפויים להיות מסוגלים להחזיר את האשראי בתום המשבר.

מאז פרוץ המשבר הביקוש לאשראי עלה בחדות, ובמקביל עלתה רמת הסיכון במתן אשראי, לנוכח הפגיעה במצב הכלכלי של העסקים ושל משקי הבית. על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפיקוח על הבנקים מודיע היום על הפחתת דרישות ההון הרגולטורית בנקודות אחוז אחת, כך שיחס הון עצמי רובד ¹ המינימלי יעמוד על 9% בבנקים הגדולים (לעומת 10% כיום) ו-8% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 9% כיום). בהתאם, יחס ההון הכולל יעמוד על 12.5% בבנקים הגדולים (לעומת 13.5% כיום) ו-11.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 12.5% כיום). החלטה זו עולה בקנה אחד עם החלטות שקיבלו רגולטורים מקבילים בעולם, והיא תהיה בתוקף למשך שישה חודשים (ובמידת הצורך תוארך בשישה חודשים נוספים). לאחר מכן, ידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון שנשחק על פני שנתיים.

הפחתת דרישת ההון מתבססת על כרית ההון הייעודית שהפיקוח על הבנקים דרש מהמערכת הבנקאית לצבור לשימוש בעת משבר, ותשחק כמחצית ממנה. כרית הון זו, בגובה 2% מסך נכסי הסיכון של כל בנק, שיקפה דרישה עודפת של הפיקוח על הבנקים מעבר למסגרת העבודה של ועדת באזל - הגוף הקובע את הסטנדרטים הבינלאומיים של רגולציה בנקאית - על מנת להגן על מערכת הבנקאות והמשק הישראלי מפני התפתחויות בלתי צפויות.

בתקופה מאתגרת זו, אנו מצפים מהבנקים לעשות שימוש במקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקלה זו לצורך הגדלת האשראי למשקי הבית ולמגזר העסקי, ולא לצורך חלוקת דיבידנדים או ביצוע רכישה

¹ בניכוי כרית ההון הנוספת בגין החשיפה לאשראי לדיוור
ת"ד 780, ירושלים 91007 טל: 02-6552400

עצמית של מניות. מובהר כי אין באמור כדי לגרוע מהצורך בחיתום אשראי אחראי וניהול מוקפד של הסיכונים, בדגש על מתן אשראי ללקוחות שלפני פרוץ משבר הקורונה עמדו בפירעון האשראי כסדרו.

בנוסף, מאז שהדירקטוריונים אישרו את מדיניות חלוקת הדיבידנד והרכישה העצמית לשנת 2019 התנאים הכלכליים השתנו מהותית. התחזיות המקרו כלכליות עודכנו בחדות כלפי מטה, המשבר מתבטא בירידות חדות בשווקים הפיננסיים ואי הוודאות גדלה מאוד. על רקע שינויים אלה, על הדירקטוריון לקחת בחשבון את התנאים החדשים בעת ההחלטה על חלוקת דיבידנד, לפחות בתקופת המשבר (ועד תום תוקף הוראת השעה). חשוב שהבנקים יוכלו לספוג הפסדי אשראי שצפויים לגדול משמעותית בתקופה הקרובה, ולצד זה להמשיך לתת אשראי ללקוחות בעלי יכולת החזר (creditworthy), ולהמשיך לסייע ללקוחות אלה, שחווים קשיי נזילות, גם בהצעה של דחיית תשלומים. גישה מוגבלת של לוויים לאשראי עלולה להחמיר את המשבר במשק ובהמשך להגדיל את הפסדי האשראי.

לנוכח האמור, נבקש שתבחנו מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והתוכנית לרכישה עצמית של מניות על רקע המשבר ואי הוודאות, ושתעבירו לפיקוח על הבנקים עד ל- 16 באפריל את הבחינה וההחלטה המחודשת שתקבלו.

בכבוד רב,

ד"ר חדוה בר

המפקחת על הבנקים

העתק: נגיד בנק ישראל, פרופ' אמיר ירון